

Soru Cevap Gine'deki Askeri Darbe

Soru: "Gine'deki askeri cunta, yarından (14 Eylül 2021 Salı) itibaren geçiş hükümeti kurmak için siyasi parti liderleri, sivil toplum örgütleri ve madencilik şirketi yetkilileriyle bir dizi görüşmeler gerçekleştireceğini duyurdu..." (12.09.2021 www.darelhilal.com) 5 Eylül 2021 Pazar akşamı Gine-Konakri, özel kuvvetler komutanı Albay Mamady Doumbouya liderliğinde askeri bir darbeye sahne oldu. Mamady Doumbouya, yaptığı televizyon konuşmasında, Cumhurbaşkanı Alpha Condé'nin gözaltına alındığını, hükümet ve kamu kurumlarının feshedildiğini, anayasanın askıya alındığını ve sınırların kapatıldığını bildirdi. Bu darbenin arkasında kim var? Uluslararası çatışmayla bir ilgisi var mı?

Cevap: Bu konudaki doğru görüşü açıklamak için aşağıdaki hususlara bir göz atacağız:

1- Darbe lideri Albay Mamady Doumbouya, 5 Eylül 2021 Pazar akşamı darbe sonrası Gine devlet televizyonundan yaptığı konuşmada, "Hükümeti ve kurumları feshettiklerini, hava ve kara sınırlarını kapattıklarını, en kısa sürede halkın da katılımıyla yeni bir anayasa hazırlayacaklarını belirtti. Askerlere kışlalarında kalma çağrısı yapan Mamady Doumbouya, Condé yönetimini halkın haklarını çiğnemekle, demokratik ilkelere uymamakla, kamu idaresinin siyasallaşmasıyla, kötü ekonomiyle, yoksullukla ve yaygın yolsuzlukla suçladı. 83 yaşındaki Cumhurbaşkanı Alpha Condé'yi gözaltına aldıklarını söyleyen Doumbouya, vali ve kaymakamların görevlerinin bölge komutanları tarafından devralındığını kaydetti. Ertesi gün darbe lideri, yine bir televizyon konuşmasında, "Geçiş yönetimi için Ulusal Birlik Hükümeti kurma" sözü verdi, ancak geçiş süresi için bir zaman belirtmedi. Doumbouya, görevden ayrılan bakanlar ve hükümetin üst düzey yetkililerini toplantıya çağırды ve toplantıya katılmamanın, Ulusal Birlik ve Kalkınma Komitesi tarafından karşı bir isyan olarak kabul edileceğini belirtti." Bu, özel kuvvetlerin kendisine verdiği bir isimdir. Askerler, bu yetkilileri aşağılayıcı bir şekilde başkent Konakri'deki ordu karargâhına götürdüler. Doumbouya, "Gücü tek adamdan yaklaşık 13 milyon Gineliye aktaracak bir geçiş hükümeti kurmaya odaklandıklarını söyledi ve birlikte yeni bir anayasa hazırlayacaklarını kaydetti."... Bütün bunlar, Doumbouya'nın şuan ve geçiş döneminden sonra bile yönetimi üstlenme arzusunda olduğunu kanıtıyor.

2- Biraz geriye dönelim ve 2008'in sonunda benzer bir durumun yaşandığını hatırlayalım. Yüzbaşı Moussa Dadis Camara liderliğindeki bir grup asker, Gine Cumhurbaşkanı General Lansana Condé'nin ölümünden dört saat sonra bir darbe gerçekleştirmişti. O zaman bu cunta, "2010'un sonunda cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılana kadar süreci idare edeceklerini, iki yıldan fazla yönetimde kalma niyetlerinin olmadığını" açıklamıştı. 26 Aralık 2008 tarihinde yayımladığımız soru-cevapta bu darbeyi ayrıntılı olarak açıklamış ve arkasında Amerika'nın olduğunu belirtmiştik. Daha sonra bunun böyle olduğu kanıtlandı. Nitekim Kasım 2010'da seçimler yapıldı. Seçimleri, Fransa ajanı General Lansana Condé yönetimi muhalifi Alpha Condé kazandı. Alpha Condé'nin "Tarihi muhalif olarak nitelendiği, 1958'deki bağımsızlığından bu yana Gine'de iktidara gelen tüm hükümetlere karşı çıktığı, Avrupa'ya sürgün olarak gönderildiği, ayrıca 2010'da iktidar koltuğuna oturmasından önce idam ve hapis cezasına çarptırıldığı biliniyor." [24.10.2014 el-Cezire] Gineliler, Condé'yi Fransa ajanlarının despotundan bir kurtarıcı olarak görüyordu. 2008'de Amerikan yanlısı askerler, darbe yaptıklarında, ılımlı bir pozisyon almış, söz verildiği gibi seçimlerin yapılması çağrısında bulunmuştu. Nitekim seçimler yapılmış ve seçimleri Alpha Condé kazanmıştı. 2015'de yeniden seçilmiş ve görev süresi 2020'de sona ermişti. Gine anayasasına göre bir kişi üç kez seçilemez. 2019'da Condé, Ekim 2020'de seçim yapmak için referandumla anayasayı değiştirdi ve 2020 seçimlerini kazandı. Muhalefet ise, referandumu ve seçimleri protesto etti, seçimlere hile karıştırıldığını öne sürdü. Ancak Anayasa Mahkemesi, Aralık 2020'de Condé'nin rakiplerine karşı zafer elde ettiğini vurgulayan bir karar yayımladı. Rakipleri, anayasa mahkemesine başvurmuşlardı. Condé, kendisinden ve halk desteğinden emindi. Bu yüzden darbe yapacak kişilerin olabileceğini hesaplamadı, çünkü ordu yanındaydı.

3- Sonra 5 Eylül 2021’de darbe gerçekleşti ve Condé gözaltına alındı... Darbeye uluslararası ve bölgesel güçlerden tepkiler geldi. Bu tepkiler, darbenin arkasında kimin olduğunu açıklar:

A- ABD, bu askeri darbeye sert tepki verdi. ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ned Price, yaptığı yazılı açıklamada, “Gine’de ordunun yönetime el koymasını kınadıklarını açıkladı. Price “Şiddet ve anayasadan ayrı tedbirler Gine’nin barış, istikrar ve refah ümitlerini aşındıracaktır” dedi. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Price “Bu olaylar, ABD’nin ve Gine’nin diğer uluslararası ortaklarının, ülkenin ulusal birlik ve Gine halkına aydınlık bir gelecek yönünde ilerlemesi için verdiği desteğin kapasitesini sınırlandıracaktır” ifadelerini kullandı. Price “Tüm taraflardan şiddetten ve Anayasa ile desteklenmeyen girişimlerden vazgeçmelerini ve hukukun üstünlüğüne bağlı kalmalarını istiyoruz. Gine’nin huzurlu ve demokratik yolda ilerlemesi için ulusal diyalog sürecini desteklediğimizi yineliyoruz...” dedi. (06.09.2021 ABD Dışişleri Bakanlığı resmi sitesi, Reuters) Bu açıklama, bu darbenin, cılız tepki verilen ve kınanmayan 2008 darbesinin aksine ABD çıkarına olmadığını göstergesidir. O zaman yaptığı açıklamada ABD, “Bölgedeki ortaklarımızla, bölgedeki diğer ülkelerle ve Afrika Birliği’yle, huzurlu ve demokratik geçişi sağlamak için Gine’deki kurumları gerekli adımları atmaya teşvik etmek için çalışıyoruz” ifadelerini kullanmıştı. Bu açıklama, o gün darbeciler için olumluydu. Ama bu kez ABD, darbeyi kınadı ve şiddet olarak addetti. Gine’ye verilen desteği kısıtlamakla tehdit etti. Ordunun egemenliğinden ziyade anayasaya, demokratik sürece ve hukukun üstünlüğüne bağlılık çağrısında bulundu.

B- Fransız Dışişleri Bakanlığı ise, darbe sonrası soluk ve üstünkörü bir açıklama yayınladı. Fransa Dışişleri Bakanlığında yapılan açıklamada, “Paris’in Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu’nun (ECOWAS), dün Gine’de yönetimin zorla ele geçirilmesinin kınanması çağrısına katıldığı belirtildi.” [06.09.2021 AFP] Bu açıklama, darbe karşıtı kamuoyuna dalkavukluk yapmaktan ibarettir, ciddiyetten yoksundur. Fransa, Cumhurbaşkanı Condé’nin iktidara geri getirilmesi çağrısında bulunmadı, darbecileri yaptırımla tehdit etmedi. Mali’deki ajanı İbrahim Keita’ya darbe gerçekleştiğinde yaptığı gibi, gergin ve duyarlı bir pozisyon takınmadı. Mali’deki darbeye Keita’nın iktidara geri getirilmesini istedi ve Mali darbesini en üst düzeyde kınadı. Fransa cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamada, “Cumhurbaşkanı Macron, durumu yakından izliyor ve mevcut isyan girişimini kınıyor” denildi. Fransa Dışişleri Bakanı Le Drian da yaptığı açıklamada, “Ülkesinin bu ciddi olayı şiddetle kınadığını” belirtti... 01 Eylül 2020 tarihinde yayımladığımız soru-cevapta Mali’deki darbeyi ayrıntılı olarak açıkladık. Ne Fransa Cumhurbaşkanlığı ne de Fransa Dışişleri Bakanlığı Gine darbesini ayrıntılı bir şekilde kınamadı. Sadece Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu’nun kınama çağrısına katıldığını belirtti. Bu, Fransa’nın kınamayla ilgilenmediğini, sanki aktif olmayan bu ekonomik gruba dalkavukluk yaptığını gösteriyor. Dolayısıyla bütün bunlar, Gine’deki son askeri darbenin arkasında Fransa’nın olduğunu kanıtıyor.

C- Darbe liderinin biyografisine göz attığımızda, arkasında Fransa’nın olduğundan emin oluruz. Fransız gazetelerinde yer aldığı gibi, 1980 doğumlu darbe lideri Mamady Doumbouya, Fransa’nın batısındaki Saumur Askeri Akademisi’nde ders ve eğitim gördü. Pantheon-Assas Üniversitesinde savunma ve endüstriyel dinamikler alanında yüksek lisans eğitimini tamamladı. Fransız subayların güvenini kazandı, o yüzden onbaşı rütbesine terfi ettirildi ve 10 Mart 1831’de kurulan Fransız Yabancı Lejyonuna katıldı. Bu sırada Doumbouya, Fransız Lejyonu kapsamında Fransız ordusunun çeşitli ülkelerde yürüttüğü bazı misyonlarına katıldı. 15 yıl sonra Gine’ye geri döndü. 2018’de özel kuvvetler komutanlığına getirildi ve 2019’da da albay rütbesine yükseldi. Geçtiğimiz yıl hırslı Albay Doumbouya’nın, Savunma Bakanlığı pahasına gücünü ve liderlik ettiği özel kuvvetlerin etkisini artırma arzusuyla ilgili bilgiler basına sızdı. Mayıs ayındaki haberlerde, darbe planladığı, bu haberler sonrasında tutuklandığı yer aldı, ancak hükümet, bu haberleri yalanladı. Görünüşe göre bu haberlerin, darbe denemesiyle bir ilgisi yoktur, aksine özel kuvvetleri Savunma Bakanlığı’ndan ayırma çağrısıdır. Bu nedenle Cumhurbaşkanı Condé veya hükümet, Doumbouya ile ilgili yeterli şüphelere sahip değillerdi. Bu şüpheleri teyit edemediler. Bu yüzden Doumbouya’nın Savunma

Bakanlığının gözetiminde kalmasını yeğlediler. Doumbouya, özel kuvvetleri Savunma Bakanlığı'nun bünyesinden ayıramadı, aklındaki yapmam için bağımsız bir birim haline getiremedi.

4- Darbe, alüminyum fiyatlarının küresel piyasalarda yükselmesine yol açtı. Tedarik korkusu yüzünden alüminyum fiyatları, on yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Çünkü Gine, alüminyum üretiminde kullanılan Boksit maddesinin en büyük üreticisidir. Darbe lideri, yabancı ortaklara ve yatırımcılara güvence verdi. Konakri'nin yeni liderlerinin yükümlülüklerini koruyacaklarını, ülkedeki doğal faaliyetlerin devam edeceğini belirtti. *"Albay Mamady Doumbouya liderliğindeki askeri cunta, önümüzdeki Salı günü parti ve cemaat liderleriyle, Çarşamba günü sivil toplum örgütleri ve diplomatik misyon temsilcileriyle, Perşembe günü Gine'de faaliyet gösteren madencilik şirketlerinin yetkilileriyle, ardından da işveren dernekleriyle bir araya gelecek. Gine, alüminyum üretiminde kullanılan Boksit ham maddesi yönünden dünyanın en zengin ülkelerinden biridir. Demir, altın ve elmas madenlerine sahip olmasına rağmen dünyanın en yoksul ülkelerinden biridir. Gine'deki darbe, yıllar sonra küresel piyasalarda alüminyum fiyatlarının en yüksek seviyelere çıkmasına yol açtı. Askeri cunta, Gine'nin ortaklarına üretim faaliyetlerinin kesintiye uğramayacağına ve taahhütlere uyulacağına dair güvence verdi..."*

(12.09.2021 www.darelhilal.com)

5- Bu şirketlerin, hem alüminyum üretiminde kullanılan bu madeni hemde Gine'deki diğer zengin madenleri yağmaladıkları biliniyor. Halka hiç bir şey bırakmıyorlar. Gineliler, yoksulluk ve yoksunluk içindeler. Salgın hastalıklarla mücadele ediyorlar. Gine, birçok hammadde yönünden dünyanın en zengin ülkelerinden biridir, ancak halkı, dünyanın en yoksul insanlarıdır! Malum, kahir ekseriyeti Müslümandır. Ama Fransa sömürgesi bir ülkedir. 1958'de formalite bağımsızlık verildi, ancak Fransa etkisini korudu. Devlet ve ordu kurdu, yöneticiler ve siyasi ortam yarattı, ekonomiyi güdümüne aldı, kültürünü, ülkede egemen kültür kıldı. Amerika, Fransa ile rekabet etmek, oradan çıkarmak, yerini almak, etkisini yaymak ve ülkenin zenginliklerini yağmalamak için geldi. Şüphesiz kapitalist Batılı ülkelerin amacı, sadece Afrika'yı sömürmektir. Ülkenin kalkınmasını, ilerlemesini ve insanların sorunlarını umursamazlar. Yönetim ve yöneticilerin ya da ülkedeki ordu liderlerinin kazanımını, sömürge aracı olarak görürler. Daha önce olduğu gibi işgal orduları göndererek bu aracı rahatlatırlar. Çünkü siyasi ortam ya da askerler içindeki satılmışlar yoluyla etki ve sömürgeciliği yayma olasılığı söz konusudur. Rejim ve yöneticiler ya da diledikleri zaman darbe yapacak subaylar devşirdiklerinde, sömürmek ve etkilerini yaymak için o zaman tüm kapılar açılır. Böylece, küçük ülkelerde özellikle de Afrika'da sömürgeci ülkeler arasındaki uluslararası çatışma, sert bir şekilde devam edecektir. Bir veya birden fazla İslam ülkesinde Raşidi Hilafet kurulup İslam tekrar iktidara geldiğinde ancak insanlar, bu uğursuz kötülükten kurtulacaklardır. Hilafet, sömürgecileri kovacak, tüm ülkeyi sömürgeciliğin boyunduruğundan kurtaracak, zenginlikleri halka geri verecek, gelirlerini dağıtacak ve onları kalkındıracaktır.

وَيَوْمَئِذٍ يُفْرِحُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ **"O gün Allah'ın zafer vermesiyle müminler sevinecektir. Allah, dilediğine yardım eder. O, mutlak güç sahibidir, çok merhametlidir."** [Rum 4-6]

H.06 Safer 1443
M.13 Eylül 2021